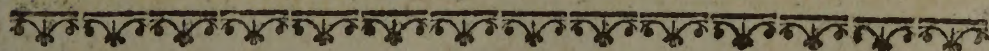

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

Asthmate Spasmodico.

14

DISSERTATIO MEDICA, INAUGURALIS, DE Asthmate Spasmodico.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JACOBUS FENWICK,

ANGLUS,

Soc. Reg. Med. Edin. Sod.

Ad diem 25. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXI.

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

Aſthmate Spaſmodico.

IN hacce diſſertatione inaugurali de Aſthmate, ut a celeb. viris Culleno et Floyero definito et deſcripto, tractare in propoſito eſt. Praetermiſſo igitur procemio, ſymptomatum hiſtoriam ex ipſis fere Floyeri verbis proſequemur. Nec enim quid aliud a tyrone, de morbo quovis tractante, expectari arbitror, niſi ut utiliſſima quaeque, et fide digniſſima, ex virorum illuſtrium ſcriptis ſeligat. Feliciſſimum me igitur fatebor ſi hoc praeſtiterim.

Per

Per diem ante paroxyſmi aggreſſum, laſſitudine, torpore generali, ad praecordia moleſtiae ſenſu, tentatur aeger ; caput etiam gravedine et dolore (levi forſan) afficitur. Circa horam quartam veſpertinam, anguſtiae ſenſus ad ſcrobiculum cordis urget, et ventriculus ructibus et flatibus ſimul laborat. Capitis dolores, et gravedo intenduntur, quos ſimul pandiculatio, ſomnolentia, oſcitatio comitantur ; pulmones rigent ; reſpiratio difficilior, tardior, et ſibilans quodammodo fit ; vox ſimul irrauceſcit ; tuſſicula convulſiva adeſt ; ſputa vero parce exſcreantur ; urina palida et copioſa eſt ; calor obſcurus, ſitis, fauciumque ſiccitas, plus minuſve aegrum ſemper urgent. Calor lecti, et ſtragula poſt decubitum in pectus gravitantia, ſymptomata augent. Sed per ſomnum plerumque dolores remittuntur.

Sub horam ſecundam, tertiam, vel quartam matutinam, ſubito e ſomno, cum intolerabili ſuffocationis, et ad thoracem conſtrictionis

ſtrictionis ſenſu, aegri excitantur; reſpiratio tarda, laborioſa, difficillima, cum ſibilo fit, nec niſi corpore erecto, aëreque frigido accedente, reſpirare queunt; hinc ad feneſtras apertas, pro ſolatio, ſaepe confugiunt; cervix erigitur; humeri coſtaeque elevantur; nares dilatantur, ad reſpirationem faciliorem reddendam; labia contrahuntur; tuſſis, exſcreatio, loquela, iis perquam difficilia ſunt; facies turgida et rubra, vel lurida, et tandem nigra devenit; oculi prominent, et lacrymas effundunt; ventriculus vehementius flatibus diſtenditur, et aliquando bilis flava vel viridis ejicitur; alvus plerumque ſemel biſve dejicit; interdum autem pertinaciter adſtricta eſt; calor intenſus et urens adeſt; et ſudores aliquando profluunt; pulſus parvus, ſimulque celer et inaequalis eſt; artus, maxime vero manus et pedes, pallent et frigent; muſculi laxantur; omnis fere membrorum motus perit; vires proſternuntur; et, ſi omnia in pejus ruunt, ſudores frigidi, palpitatio cordis vehemens, delirium

lirium ferox, et deliquium animi, mortem afferunt. Plerumque vero, cum per aliquod temporis ſymptomata duraverint, ſenſim remittuntur; reſpiratio liberior fit; calor naturalis totum corpus pervadit; et denique ſudor modicus profluit; ſputa dulcia, vel ſubſalſa, plerumque cum filamentis ſanguineis mixta, exſcreantur; urina rubra fit, et ſedimentum lateritium deponit. Haec omnia, in unoquoque paroxyſmo, minime occurrunt; et raro quidem delirium ferox, deliquium animi, et alia illa ſigna adeo periculoſa, obſervantur. Si alvus, ſub paroxyſmi initium, ſemel biſve dejicit, ſtatim plerumque ſymptomata levantur, et breviore tempore paroxyſmus ſolvitur, vel ſubito nonnunquam decedet. Per aliquot horas paroxyſmi durare ſolent; per dies tres, quatuor, vel quinque eorundem recurſus. Intervallum vero ad dies plurimos, ſeptimanas, vel menſes protrahitur; ſed in his variationes tam innumerabiles ac frequentes ſunt, ut nihil certe neque de recurſu, neque de duratione paroxyſmorum dicendum eſt.

CAUSÆ

CAUSÆ OCCASIONALES.

Cum cognitio caufarum occafionalium ad praedifponentis inveftigationem utilis fit, de iis primum dicendum erit. Inter has, tempus humidum pluviofum, fubitae mutationes a tempeftate ferena ad humidam, et calor intenfus, maxime frequentes funt. Frigus etiam inter caufas occafionales ab Hoffmanno numeratur, ex eo quod afthmaticos nonnullos aeftate, quam hyeme, faniores obfervaverit: Detractio fanguinis copiofa et repetita; purgantia, et emetica fortiora; aliaeque evacuationes nimiae; ebrietas; crapula; venus nimis culta; potus tepidi; cibi omnes aëre fixo abundantes, vel qui difficiles concoctu funt; aër vaporibus acribus, ut fumis tabacci, metallorum, fulphuris, aliorumque ftimulantium, repletus; animi affectiones inordinatae, quales

ſunt, timor, vel ira; nimia ſtudiis applicatio, lucubrationeſque nocturnae; exercitatio juſto violentior; haemorrhoidum, menſium, aliarumque evacuationum ſuppreſſio; febres maxime intermittentes, hyſteria, hypochondriaſis, podagra retropulſa, catarrhus, peripneumonia; haec omnia inter hujus morbi cauſas enumerantur; multaeque aliae ab auctoribus numeratae ſunt, quae hoc loco ſilentio praeteribimus.

CAUSA PRÆDISPONENS.

Huic morbo maxime favet (teſtantibus fere omnibus) temperamentum ſanguineum, irritabilitate ſimul et debilitate conjunctum. Sed ſunt inter aſthmaticos, qui corpore firmo et bene formato gaudent, qui nullis affectionibus aliis nervoſi generis obnoxii ſunt,

ſunt, et in quibus morbus omnino localis eſſe videtur. Ex hiſce igitur obſervationibus, morbum pendere a textura vel fabrica quadam pulmonum crederem. Cum temperamento forſan haeredetarius eſt, ſed aliquid ſimul et pulmonum compagi tribuendum.

CAUSA PROXIMA.

Multa ſuadent aſthma ex colluvie ſeroſa non orire. Aſthmatis paroxyſmus ſemper fere mitigatur, antequam mucus exſcreatur; hinc mucum abundantem, potius effectum, quam cauſam, paroxyſmi judicarem: Secretio muci ex quavis cauſa aucta, vaſa bronchialia irritando, contractionem ſpaſmodicam inducere poteſt; hinc potius pro cauſa occaſionali, quam proxima, haberi

haberi debet. Eaedem fere aſthmatis ſicci, ac humidi, cauſae recenſentur; eademque in utroque adhibentur medendi conſilia: Sola muci ſecretione inter ſe diſcrepant; ſiccum porro in humidum haud raro immutatur; ad idem igitur morbi genus omnino referenda videntur. Omnes fere hujus morbi cauſae ſunt, vel quae debilitatem ſimul et irritabilitatem inducere poſſint, quales ſunt omnes evacuationes nimiae, vel quae in habitu debili ac irritabili morbum ſuo ſtimulo excitant, quales ſunt fumi tabacci, ſulphuris, levis mentis emotio, &c. Debiles ſpaſmis prae aliis hominibus obnoxii ſunt. Eaedem fere ſunt cauſae aſthmatis ac aliorum morborum ſpaſmodicorum. Aſthmatis paroxyſmus ſubito invadit, et pariter ſubito decedere nonnunquam obſervatur. Ex cunctis proinde facile creditu eſt, aſthma a conſtrictione ſpaſmodica bronchiorum eſſe prognatum. Monebam ſupra, inter aſthmaticos eſſe, qui corpore firmo ſtabilique gauderent.

derent. Exinde quaeri ideo poteſt, an morbum in iis ex eadem cauſa produci crederem? Nonne morboſa ſenſibilitas vel irritabilitas in pulmone ineſſe poteſt, quà facilius in contractionem cieatur, dum in omnibus aliis partibus corpus firmum robuſtumque ſit?

DIAGNOSIS.

Definitio aſthmatis, ni fallor, pro diagnoſi haud inepte inſtitui poteſt; nec certius, aut melius, quis morbus ab alio diſtinguitur, quam definitione ſymptomata ei peculiaria, et pathognomonica dicta, complectente. Verbis ſquentibus cel. noſtro Culleno definitur, "Spirandi difficultas per intervalla ſubiens; cum anguſtiae in pectore ſenſu, et reſpiratione cum ſibilo ſtrepente; tuſſis ſub initio paroxyſmi difficilis, vel nulla,

la, verſus finem libera, cum ſputo muci ſaepe copioſo."

PROGNOSIS.

Quanquam ex concurſu ſymptomatum aegros ſummo in periculo verſari judicaremus, conſtitit tamen multos, per plures annos, hoc morbo laboraſſe; nonnullos etiam ad vitae munera, ſine ullo fere incommodo, valuiſſe. Curatio tamen in juvenibus perdifficilis, in ſenibus fere impoſſibilis eſſe, apud medicos huc uſque habita eſt; neque profecto immerito: Quo recentior fuerit morbus, eo melior curationis ſpes, et vice verſa. Si a labe haereditaria pendeat (teſtante Floyero) medelam non admittit. Quo frequentiores paroxyſmi, et violentiores, eo majus periculi adeſſe conſtat. Si a podagra retropulſa ortum fuerit aſthma, idoneis remediis haec ad pedes iterum reducta,

ducta, paroxyſmum aſthmaticum haud raro ſolvit; cachexia, pedum tumores, hydrops pectoris, vel generalis, macies, phthiſis, vertigo, lethargia, apoplexia, paralyſis, ſyncope frequens, et cordis palpitationes, delirium ferox, ac deliquium animi, peſſimi ſunt ominis, mortemque adeſſe demonſtrant.

METHODUS MEDENDI.

Indicationes curatoriae in hoc morbo ſunt, 1mo, In paroxyſmo ſpaſmum tollere; 2do, Ipſius regreſſui obviam ire. De his ordine tractandum eſt.

Aſthma nunquam (teſtante Floyero) ſanguinis detractione ſanatur; et ſi ſaepius educatur ſanguis, metus haud inanis erit, ne per tabem, cachexiam, alioſve hujuſmodi morbos, aegri miſerrime pereant. Nunquam

quam igitur, niſi urgente ſuffocatione, ſanguis detrahi debet. Epiſpaſtica thoraci applicata dyſpnoeam in paroxyſmo augent, quippe quae ipſius dilatationem impediant: Sed forſan epiſpaſtica inter ſcapulas applicata, iſto incommodo carebunt. Cathartica fortiora ſemper nocent; mitiora, praecipue vero enemata, utiliſſima judicantur remedia. Emetica etiam leniora a Floyero aliiſque multum laudantur. Si ex capitis quodam dolore, ex oppreſſione circa ſcrobiculum cordis, et aliis hujuſmodi ſymptomatis, paroxyſmum nocte ſubſequente expectare liceat, optime adhibentur gr. vii. vel viii. ipec. inſigne levamen haud raro allatura. Expectorantia oleoſa et mucilaginoſa ventriculum opprimunt; hinc malum potius augere, quam levare, crederem. Fugiendus eſt calor externus. Medicis celebrantur nitrum, ſal ammon. multaque alia, tam acida, quam media, quae omnia ſilentio praeteribimus. Caſtor, ſp. aether. vitr. opium, moſch. aliaque hujus

generis antiſpaſmodica reliquis quibuſvis medicamentis, mihi anteferenda videntur. Quibuſdam forſan plethoricis nocerent iſta; plerumque vero (ſi fides experimentis danda ſit) periculo vacare certum eſt. Opium ſolutioni paroxyſmi feliciſſime inſervire, teſtatur Floyerus.

Nunc de iis quae ad ſecundam indicationem pertinent. Cum morbus a debilitate, ſimul et irritabilitate, oriri videatur, noſtrum erit ea adhibere remedia, quae ad vires reſtaurandas conveniant. Inter haec praecipua ſunt cort. Peruv. et metallica quaedam; quae omnia, quibuſdam aſthmaticis, plethoricis ſcilicet, nocere non ignoro. Cortex tamen, infuſi vel decocti forma, ſimul additis aromaticis, vel acido vitriolico, ventriculo gratior, quam ſub pulveris vel alii cujuſvis ſolidi ſpecie, fit; et tum in aſthmate ſpaſmodico feliciſſime adminiſtratur. Balneum frigidum, ni vetet plethora, perutile eſt. Si unquam fonti-

culi vel ſetacea in hoc morbo juvent, plethoricis maxime, et iis qui evacuationibus ſuppreſſis laborant, conveniunt. Alvus laxa ſervanda eſt. Lucubrationes, praecipue nocturnae, violenti animi affectus, ceteraeque cauſae occaſionales, ſedulo vitandae ſunt. Multum ab aëre pendet, qui, quo purior eſt, eo aſthmaticis minus nocet; craſſior vero quibuſdam magis convenit. Aſthmaticis nunquam contemnenda eſt exercitatio, ſine qua omnia medicamenta erunt fere inutilia; exercitationibus autem ſtrictius ſic dictis, variae geſtationes, veluti equitatio, navigatio, vectio in curru, fere anteponenda ſunt. Cibus animalis ſemel de die ſumendus, levis ſimul, et qui multum nutrimenti praebeat, imprimis quaerendus: Fugienda omnia quae flatum procreant. Multum nocent potus tepidi, thea, coffea, &c. Utiliſſima erunt vinum rubrum, albumque Hiſpalenſe, parca quantitate, aſſumpta.

F I N I S.